

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2019 r.

Sąd Rejonowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Jędrzejewska

Protokolant: Anna Świdarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 października 2019 r. w Ł.

sprawy z wniosku J. P.

z udziałem D. P.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. Ustalić, iż J. P. i D. P. mają równe udziały w majątku wspólnym.

II. Ustalić, iż w skład majątku wspólnego J. P. i D. P. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położonego w K. przy ul. (...), o pow. 72,65 m², pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. wraz z wkładem budowlanym.

III. Dokonać podziału majątku wspólnego w ten sposób, że na rzecz D. P. przyznać spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położonego w K. przy ul. (...), o pow. 72,65 m², pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. wraz z wkładem budowlanym.

IV. Zasądzić od uczestniczki D. P. na rzecz wnioskodawcy J. P. tytułem spłaty kwotę 98.622,50 zł (dziewięćdziesiąt osiem tysięcy sześćset dwadzieścia dwa złote pięćdziesiąt groszy), płatną w terminie 1 roku od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia powyższemu terminowi płatności.

V. Stwierdzić, iż zainteresowani ponoszą koszty postępowanie związane ze swoim udziałem w sprawie.

VI. Nakazać pobrać od D. P. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu) kwotę 694,42 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. P. wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego z D. P., w którego skład wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położonego w K., przy ul. (...), o pow. 72,65 m², pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. wraz z wkładem budowlanym poprzez przyznanie go na rzecz uczestniczki ze spłatą na jego rzecz.

Uczestniczka D. P. przychyliła się do wniosku o podział majątku wspólnego. Przyznała skład i sposób podziału majątku, poprzez przyznanie na jej rzecz prawa do przedmiotowego lokalu mieszkalnego. Wniosła jednocześnie o

ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, poprzez ustalenie, że jej przysługuje udział w wysokości 65 % a wnioskodawcy 35 %, ze względu na trud włożony w wychowanie dzieci.

Sąd Rejonowy w Łomży ustalil i zważył, co następuje:

J. P. i D. P. w dniu 23.12.1989 r. zawarli związek małżeński przed Kierownikiem Urzędu Cywilnego w K.. Małżonkowie nie zawierali umów o rozdzielnosci majątkowej przed zawarciem tego związku (odpis aktu małżeństwa k.-20).

Po ślubie małżonkowie pracowali zawodowo. W 2000 r. wnioskodawca J. P. wyjechał w celach zarobkowych do USA, gdzie przebywał do daty rozwodu. Za zarobiona tam pieniądze zainteresowani na mocy aktu notarialnego z dnia 11.03.2002 r. Repertorium (...)nabyli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położone w K., przy ul. (...), o pow. 72,65 m², pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. wraz z wkładem budowlanym (akt notarialny k.-6-8, zaświadczenie k.-8) a następnie wykończyli je, urządzili i wyposażyli (zeznania J. P. k.-116v, D. P. k.-117, zeznania świadków R. P. k.- 41v, K. R. k.-41v-42).

Podczas pobytu wnioskodawcy w USA cały czas przysyłał pieniądze na utrzymanie rodziny. Zaspakajał wszystkie potrzeby dzieci. Dzięki jego wsparciu finansowemu zdobyły wykształcenie. Cały czas utrzymywał z nimi kontakt. Dzwonił co tydzień. Syn R. w wieku 17 lat był u wnioskodawcy w USA przez miesiąc. Była też u niego córka K.. Ponownie pojechali do niego razem na 3 miesiące. W tym czasie byli na jego wyłącznym utrzymaniu. Wnioskodawca dołożył pieniądze na wesele syna R. oraz na chrzciny jego córki (zeznania J. P. k.-116v, D. P. k.-117, zeznania świadków R. P. k.- 41v, K. R. k.-41v-42).

Sąd Najwyższy Stanu Nowy Jork Hrabstwa Kings wyrokiem z dnia 13.03.2015 r. sygn. akt 53265/2014 rozwiązał przez rozwód małżeństwo J. P. i D. P. bez orzekania o winie (wyrok k.-11-14, 15-19, odpis aktu małżeństwa k.-20).

Bezsporną okolicznością w sprawie jest, iż zainteresowani nie zawierali umów majątkowych, dotyczących wyłączenia, ograniczenia czy też rozszerzenia wspólności majątkowej oraz to, że z mocy wyroku Sądu Najwyższego Stanu Nowy Jork Hrabstwa Kings z dnia 13.03.2015 r. rozwiązującego ich małżeństwo ustała pomiędzy J. P. i D. P. wspólność majątkowa łączna. Dlatego też każdy z byłych małżonków był uprawniony od tego momentu do wystąpienia z żądaniem podziału ich majątku wspólnego.

Jednocześnie zgodnie z art. 42 krio do majątku tego, aż do chwili podziału mają zastosowanie przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych – art. 195 i następne kc.

Stosownie do treści art. 43§1 krio oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Zgodnie zaś z treścią § 2 z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym - § 3.

Uczestniczka D. P. wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym poprzez ustalenie, że ona przyczyniła się do jego powstania w 65/100 części zaś wnioskodawca w 35/100. Swoje żądanie w tym zakresie uzasadniała nakładem w wychowanie dzieci, podczas pobytu wnioskodawcy w USA.

Według wnioskodawcy w równym stopniu przyczynił się powstania majątku wspólnego albowiem w trakcie małżeństwa pracował zawodowo. W 2000 r. wyjechał do USA i osiągnięte z tego tytułu dochody były przeznaczane na zakup mieszkania, jego wykończenie, wyposażenie i urządzenie oraz na utrzymanie rodziny. Ponadto zaspakajał wszystkie potrzeby dzieci.

Jak wynika z art. 43 krio warunkiem ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: istnienie ważnych powodów i przyczynienie się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu. Ustawa nie definiuje pojęcia „ważne powody”. Ogólnie rozumie się przez nie takie okoliczności, które

oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego przemawiają za nie przyznawaniem jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do powstania której małżonek ten nie przyczynił się. Przy ocenie istnienia „ważnych powodów”

w rozumieniu art. 43§2 krio, należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli (postanowienie SN z dnia 5.10.1974 r., III CRN 190/74). Ważne powody ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym zachodzą nie w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz przede wszystkim w tych wypadkach, gdy małżonek przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównych udziałów, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku, stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (post. SN z dnia 26.11.1973 r., II CRN 227/73, OSNCP 1974/11/189). O istnieniu ważnych powodów nie świadczy również okoliczność, że jedno z małżonków nie przyczyniło się do powstania majątku wspólnego z przyczyn niezawinionych, niezależnych albo z innych usprawiedliwionych względów, np.: z powodu choroby, bezrobocia itp. O stopniu tego przyczynienia się nie decyduje wyłącznie wysokość zarobków lub innych dochodów osiąganych przez małżonków, wykorzystywanych na zaspokojenie potrzeb rodziny. Dla jego określenia ma znaczenie, czy posiadаныmi zasobami małżonkowie gospodarują racjonalnie, a w szczególności, czy lekkomyślnie ich nie trwonią.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie wystąpiły przesłanki przemawiające za ustaleniem nierównych udziałów małż. P. w majątku wspólnym.

Uczestniczka bowiem nie powoływała się i nie udowodniła, iż wnioskodawca nie gospodarował należycie osiąganymi dochodami, czy też trwonił je w sposób lekkomyślny. Nie wykazała również, aby ze swojej winy nie podejmowała pracy zarobkowej. Sama przyznała, iż to dzięki zarobionym przez niego środkom podczas pobytu w USA nabyli jedyny składnik ich majątku wspólnego w postaci prawa do przedmiotowego lokalu mieszkalnego. Przyznała także, iż za pieniądze, które przesyłał wykończyli oraz urządzili to mieszkanie. Gdyby nie jego praca w USA nie byłoby ich stać na zakup tego mieszkania. Przyznała także, iż wnioskodawca łożył na utrzymanie dzieci i zaspakajał ich wszystkie potrzeby. To dzięki jego pracy zdobyły wykształcenie.

Powyzsze okoliczności potwierdziły dzieci zainteresowanych R. P. (k.-41v) i K. R. (k.-41v-42). Zgodnie bowiem zeznali, iż wnioskodawca łożył na ich utrzymanie i zaspakajał ich wszystkie potrzeby. Miał z nimi stały kontakt, gdyż dzwonił co tydzień. Byli również u niego w USA i pozostawali wówczas na jego utrzymaniu.

Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Poza sporem pozostaje fakt, iż podczas pobytu wnioskodawcy w USA dziećmi zajmowała się uczestniczka. Jednakże w ocenie Sądu była to naturalna sytuacja, związana z podziałem obowiązków pomiędzy małżonkami. Bowiem wnioskodawca w celu poprawy ich sytuacji majątkowej wyjechał do USA w celach zarobkowych. To dzięki jego pracy, stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych przyczynił się do nabycia jedynego składnika ich majątku wspólnego w postaci przedmiotowego lokalu mieszkalnego. W tym czasie bez wątpienia nie mógł osobiście zajmować się dziećmi, którymi zajmowała się uczestniczka. Sama jednakże przyznała, iż nie wymagały one specjalnej opieki, związanej np. z przewlekłą chorobą. Nie była także zmuszona zrezygnować z pracy zawodowej aby poświęcić się opiece nad dziećmi. Zatem w ocenie Sądu nakład jej osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym nie wykraczał poza przysługujący jej udział w majątku wspólnym. Często bowiem zdarza się, że w należycie funkcjonującej rodzinie, jedno z małżonków oddaje się pracy zarobkowej i staraniom o powstanie i powiększenie majątku wspólnego, drugie zaś poświęca swój czas wychowaniu dzieci i prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego, odciążając w ten sposób współmałżonka i ułatwiając mu osiągnięcie dochodów. W takiej sytuacji przyjmuje się, że małżonkowie w równym stopniu przyczynili się do powstania majątku wspólnego i z tego względu nie zachodzą podstawy do ustalenia nierównych udziałów w tym majątku.

W ocenie Sądu bez wpływu na ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym miał fakt, iż jak twierdziła uczestniczka, wnioskodawca nie partycypował w opłatach za przedmiotowe mieszkanie.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga jednakże fakt, iż wnioskodawca podczas pobytu w USA ponosił koszty swojego tam zamieszkania, w czym nie uczestniczyła uczestniczka. Ponadto ona również osiągała dochody, które zgodnie z podziałem obowiązków powinna przeznaczać na koszty prowadzenia gospodarstwa domowego. Wnioskodawca bowiem, jak sama przyznała, przysyłał pieniądze na utrzymanie dzieci.

Uwzględniając zatem powyższe należało na podstawie art. 43 krio ustalić, iż J. P. i D. P. posiadali równe udziały w majątku wspólnym, jako że w równym zakresie przyczynili się do jego powstania.

Z chwilą zawarcia małżeństwa pomiędzy zainteresowanymi powstała z mocy ustawy wspólność majątkowa, obejmująca ich dorobek, którym są przedmioty nabyte w trakcie tej wspólności przez oboje małżonków lub przez jednego z nich – art. 31 i 32 krio.

Małżonkowie zgodnie wskazali, iż w skład ich majątku wspólnego wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, położonego w K., przy ul. (...), o pow. 72,65 m², pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. wraz z wkładem budowlanym.

Wartość przedmiotowego lokalu została ustalona na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości S. K. z dnia 26.02.2019 r. (k.-47-57) na kwotę 197.245 zł.

W odpowiedzi na zarzuty do powyższej opinii, zgłoszone przez pełnomocnika uczestniczki w piśmie procesowym z dnia 26.03.2019 r. (k.-70-71) biegły w opinii uzupełniającej z dnia 15.04.2019 r. (k.-80) wyjaśnił, iż do oceny stanu technicznego lokalu wziął pod uwagę wszystkie elementy wykończenia i uwagi zgłoszone podczas oględzin, które znalazły odzwierciedlenie w opinii podstawowej. Wskazał również, iż do szacowania wartości lokalu przyjął transakcje, dotyczące lokali mieszkalnych, położonych w budynkach wielorodzinnych, oddanych do użytku w latach 1988 r., 1987 r. i 1990 r. Ze względu na położenie budynku, ich stan techniczny, stan wykończenia, położenie na piętrze i powierzchnie lokali wprowadził stosowne poprawki. Wyjaśnił także z jakich powodów nie przyjął do porównania transakcji dotyczących nowych lokali.

W odpowiedzi na zarzuty do powyższej opinii, zgłoszone przez pełnomocnika uczestniczki w piśmie procesowym z dnia 6.05.2019 r. (k.-84-85) biegły w opinii uzupełniającej z dnia 26.06.2019 r. (k.-95) podtrzymał w całości ustalenia dokonane w opinii podstawowej i uzupełniającej.

Zdaniem Sądu opinie sporządzone przez biegłego są fachowe, rzeczowe oraz zgodne z obowiązującymi przepisami i dlatego stanowią pełnoprawny dowód w niniejszej sprawie. Zostały bowiem wykonane z uwzględnieniem fachowej wiedzy, doświadczenia życiowego, oparta na obowiązujących przepisach prawa i wykonane zgodnie z nimi. Dlatego też stanowiły podstawę ustaleń przyjętych przez Sąd w zakresie na jaki je powołano. Zostały bowiem wydane po dokonaniu oględzin przedmiotowego lokalu oraz w oparciu o analizę rynku nieruchomości. Uwzględniają również standard i wykończenie oraz stan techniczny i stopień zużycia szacowanego lokalu.

Zainteresowani zgodnie wniesli o przyznanie prawa do przedmiotowego lokalu mieszkalnego na rzecz uczestniczki.

Uwzględniając zatem powyższe Sąd na podstawie art. 567§3 kpc w zw. z art. 688 kpc art. 622§1i 2 kpc orzekł jak w pkt. III postanowienia.

Biorąc pod uwagę powyższy sposób podziału majątku wspólnego małż. P. oraz fakt, iż posiadają równe udziały w majątku wspólnym wnioskodawcy przysługuje spłata w kwocie 98.622,50 zł, odpowiadająca wartości jego udziału.

Z tego też względu Sąd na podstawie z art. 212§2 kc zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy spłatę zgodnie z pkt. IV postanowienia.

Uczestniczka D. P. wniosła o rozłożenie spłaty na raty w kwotach po 1.000 zł miesięcznie, ze względu na trudną sytuację materialną. Jak podała jest osobą samotną, nie posiadającą nikogo na swoim utrzymaniu. Utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości ok. 2.000 zł i nie posiada oszczędności (zaświadczenie k.-115). Twierdziła, iż jej dochody nie pozwalają na zaciągnięcie kredytu na spłatę. Wnioskodawca zaś ma zaspokojone potrzeby mieszkaniowe.

Wnioskodawca nie wyraził zgody na rozłożenie spłaty na raty po 1.000 zł miesięcznie. Ostatecznie wyraził zgodę na odroczenie terminu zapłaty do 1 roku.

Stosownie do treści art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Uprawnienie to przysługuje sądowi szczególnie w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądanego świadczenia byłoby dla zobowiązanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione. Skorzystanie z powyższego uprawnienia ma na celu także uchronienie zobowiązanego od postępowania egzekucyjnego, ma bowiem na celu umożliwienie mu wykonania orzeczenia w sposób dobrowolny. Powinno również uwzględniać interes uprawnionego.

Uwzględniając sytuację materialną i rodzinną uczestniczki zobowiązanej do przedmiotowej spłaty w ocenie Sądu celowym było odroczenie terminu jej zapłaty do 1 roku. Bowiem jak wynika z wyjaśnień D. P. jest ona osobą samotną, nieposiadającą nikogo na swoim utrzymaniu. Utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości ok. 2.000 zł. Nie posiada zaś dodatkowego źródła dochodu oraz oszczędności, umożliwiających dokonanie spłaty w kwocie jednorazowej. Rozłożenia spłaty na większą ilość rat w niższych kwotach wydłużyłoby znacznie okres spłaty, co byłoby niekorzystne dla wnioskodawcy. Bowiem nie mógłby we właściwy dla siebie sposób zainwestować należnej mu kwoty. Poza tym możliwości płatnicze uczestniczki uniemożliwiłyby jej dokonanie spłaty poszczególnych rat z bieżących dochodów. Zmuszona byłaby więc do poszukiwania dodatkowych ich źródeł. A skoro tak to zasadnym było rozłożenie należnej wnioskodawcy spłaty w sposób uwzględniający interesy obu stron.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481§1 i 2 kc.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 520§1 kpc.

Na podstawie art. 113 ust. 1 uksc Sąd obciążył uczestniczkę kwotą 694,42zł, tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego sądowego, za opinie sporządzone na jej wniosek.